

**Szkolny Program Realizacji
Wewnątrzszkolnego
Systemu Doradztwa Zawodowego
Szkoły Podstawowe nr 16
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Marii Konopnickiej
w Żorach**

GŁÓWNE CELE PROGRAMU

- przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,
- wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych, określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu,
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego,
- współpraca z przedstawicielami różnych grup zawodowych.

ZADANIA

Udzielanie pomocy uczniom w osiągnięciu umiejętności podejmowania decyzji o wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia.

1. Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny,
2. Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona),
3. Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach.
4. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu,
5. Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy,
6. Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy,
7. Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy,
8. Współdziałanie z rodzicami w realizacji powyższych zadań,
9. Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej (o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE

- dyrekcja placówki
- szkolny koordynator doradztwa zawodowego
- wychowawcy klas
- nauczyciele współorganizujący proces kształcenia
- pedagog szkolny
- psycholog szkolny
- bibliotekarz
- nauczyciele specjaliści
- doradca zawodowy zatrudniony do realizacji zajęć w klasach VII i VIII

SZCZEGÓŁOWE CELE PROGRAMU

Uczniowie

- Wdrażanie uczniów do samopoznania, autodiagnoza preferencji i zainteresowań,
- Wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów,
- Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy,
- Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania, autoprezentacji.
- Przełamywanie barier emocjonalnych,
- Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie,
- Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy,
- Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy.

Rodzice

- Podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi,
- Przygotowanie uczniów do podjęcia właściwej decyzji odnośnie wyboru dalszej szkoły,
- Dostarczenie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach,
- Planowanie karier edukacyjnych i zawodowych,
- Dostarczenie informacji o ścieżkach edukacyjnych, przeciwwskazaniach zdrowotnych.

Nauczyciele

- Aktywizowanie i podnoszenie kompetencji nauczycieli do prowadzenia orientacji zawodowej w szkole,
- Rozwijanie aktywności poznawczej uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych,
- Uświadomienie nauczycielom konieczności wplatania w treści przedmiotowe tematyki z zakresu orientacji zawodowej,
- Uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej,
- Wypracowanie materiałów pomocniczych do prowadzenia zajęć z orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami,
- Nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

lp	RODZAJ DZIAŁANIA	ODPOWIEDZIALNI
1	Organizowanie (oraz motywowanie do udziału) spotkań, imprez, wyjść, wycieczek, warsztatów poszerzających wiedzę uczniów o ich mocnych stronach, cechach charakteru i sposobie życia.	Wszyscy nauczyciele
2	Organizowanie (oraz motywowanie do udziału) olimpiad i konkursów przedmiotowych, zawodów sportowych i innych.	Wszyscy nauczyciele
3	Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów oraz postaw prospołecznych.	Wszyscy nauczyciele
4	Prowadzenie przez nauczycieli zajęć rozwijających zainteresowania uczniów.	Wszyscy nauczyciele
5	Prowadzenie zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów klas VII i VIII.	Nauczyciel doradztwa zawodowego

6	Realizowanie treści doradztwa edukacyjno-zawodowego w ramach zajęć z wychowawcą.	Wychowawcy, nauczyciele współorganizujący proces kształcenia.
7	Realizowanie treści doradztwa edukacyjno-zawodowego w ramach zajęć z poszczególnych przedmiotów nauczania oraz zajęć specjalistycznych.	Nauczyciele przedmiotowcy, nauczyciele specjaliści.
9	Baza scenariuszy z doradztwa edukacyjno-zawodowego dla nauczycieli.	Szkolny koordynator doradztwa zawodowego
10	Czasopisma. Poradniki, informatory w bibliotece. Możliwość skorzystania z komputerów.	Bibliotekarz, szkolny koordynator doradztwa zawodowego
11	Elektroniczna rekrutacja – zakładanie kont uczniowskich pod okiem nauczycieli informatyki.	Nauczyciele informatyki, wychowawcy.
12	Spotkania ze szkolnym doradcą zawodowym: poradnictwo indywidualne, testy orientacji zawodowej, indywidualne rozmowy dotyczące poradnictwa zawodowego oraz na temat predyspozycji zawodowych uczniów	Szkolny koordynator doradztwa zawodowego
13	Informowanie o spotkaniach i udział uczniów w dniach otwartych szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych	Wychowawcy
14	Spotkania z rodzicami i uczniami klas ósmych informacja o przebiegu rekrutacji do szkół.	Dyrekcja, wychowawcy, szkolny koordynator doradztwa zawodowego
15	Współpraca z doradcą zawodowym PPP oraz doradcami z innych szkół na terenie miasta. Udział w spotkaniach i szkoleniach. Współpraca z Urzędem Pracy i innymi instytucjami.	Szkolny koordynator doradztwa zawodowego, nauczyciele

TEMATYKA DOTYCZĄCA DORADZTWA EDUKACYJNO-ZAWODOWEGO
NA ZAJĘCIACH Z WYCHOWAWCĄ.

Klasa	Temat	FORMY REALIZACJI
I	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznajemy się. 2. Co to jest radość i smutek, strach i gniew i jak sobie z nimi radzić?. 3. Pomagamy innym. 	Na godzinach wychowawczych
II	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sposoby komunikacji międzyludzkiej. 2. Nasze zmysły (czujemy, widzimy, słyszymy). 3. Komputer i Internet. 	Na godzinach wychowawczych
III	<ol style="list-style-type: none"> 1. Życiowe pasje. 2. Uczymy porozumiewać się ze sobą. 3. Szkoła moich marzeń. 	Na godzinach wychowawczych
IV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaki jestem? – moje zalety i wady. 2. Uczymy się skutecznie uczyć – planowanie czasu. 3. Rozwijamy swoje zainteresowania. 4. Chcę uwierzyć w siebie – samoocena. 	Na godzinach wychowawczych
V	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sposoby komunikacji międzyludzkiej. 2. Jak godzić nasze potrzeby z potrzebami innych? 3. Jak radzić się sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych – jestem asertywny. 	Na godzinach wychowawczych
VI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co to znaczy być odpowiedzialnym, gdy się ma naście lat? 2. Praca na rzecz szkoły i środowiska lokalnego. 3. Umiejętne korzystanie z oferty kulturalnej i sportowej. 	Na godzinach wychowawczych

	4. Udział w organizacjach i stowarzyszeniach.	
VII	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umiejętność radzenia sobie ze stresem, napięciem w trudnych sytuacjach, dokonywania racjonalnych, świadomych wyborów. 2. Poznanie siebie źródłem trafnych wyborów życiowych. 3. Efektywne gospodarowanie wolnym czasem. 4. Działania na rzecz środowiska lokalnego – wolontariat. 	Na godzinach wychowawczych
VIII	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umiejętność skutecznego uczenia się. 2. Umiejętność radzenia sobie z treścią, sytuacjami trudnymi poprzez poznanie różnych technik relaksacji. 3. Umiejętność podejmowania decyzji, tworzenia planów zawodowych. 	Na godzinach wychowawczych

TREŚCI PROGRAMOWE – OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

KLASY I–III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Klasy IV–VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

KLASY VII I VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

EWALUACJA

1. Pytania ewaluacyjne do uczniów na zakończenie zajęć.
2. Obserwacja osiągnięć uczniów.
3. Ankiety ewaluacyjne.
4. Sprawozdanie z pracy doradcy zawodowego oraz nauczycieli.